

Raadsvoorstel

Datum vergadering	30 september 2025
Registratie nummer	GZDGW/2099911/2114533
Voorstelnummer	RV2025-096
Portefeuillehouder	Servaas Stoop
Onderwerp	Zienswijze op voorgenomen besluit nieuwe kostenverdeelsleutel Veiligheidsregio Gelderland-Zuid
Documentnummer	2099911/2114534, Concept raadsbesluit 2099911/2114535, Reactiebrief raad op voorstel zienswijze 2099911/2099917, Aanbiedingsbrief raad uitnodiging zienswijze 2099911/2099918, Eindrapport Kostenverdeelsleutel VRGZ

Onderwerp

Zienswijze op voorgenomen besluit nieuwe kostenverdeelsleutel Veiligheidsregio Gelderland-Zuid

Beslispunten

- 1) Een positieve zienswijze in te dienen over het voorgenomen besluit van het Algemeen Bestuur van de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid om:
 - a) De verdeelsleutel voor de gemeentelijke bijdragen vanaf 2027 volledig te baseren op de gemeentefondsverdeling (cluster crisisbeheersing en brandweer).
 - b) Een niet-lineaire ingroeiperiode van vijf jaar te hanteren.

Inleiding

De huidige kostenverdeelsystematiek stamt uit 2017 (met een ingroeiperiode tot 2021). Sindsdien zijn de parameters (zoals inwoneraantal en gemeentefondsverdeling) niet geactualiseerd. Onze gemeente heeft in juni 2022 verzocht deze systematiek opnieuw tegen het licht te houden, waarna een onderzoek door Gemeentekas is uitgevoerd. Uit het eindrapport blijkt dat de huidige systematiek niet meer voldoet aan de criteria 'rechtvaardig' en 'duurzaam'.

De voorgestelde nieuwe systematiek beoogt de gemeentelijke bijdragen te verdelen naar rato van de gemeentefondsverdeling (cluster crisisbeheersing en brandweer) met een niet-lineair ingroeimodel over vijf jaar. In deze variant krijgen alleen de gemeenten Druten en Beuningen een lineaire ingroei van 5 jaar.

De andere gemeenten met een stijgende bijdrage stijgen vanaf het eerste jaar met een zelfde bedrag in euro per inwoner als Druten, totdat het niveau van de nieuwe bijdrage is bereikt. Bij gemeenten met een dalende bijdragen dalen eerst de sterkst dalende gemeenten, daarna dalen alle gemeenten in hetzelfde tempo tot het uiteindelijke niveau van de nieuwe bijdrage.

Het laatste geldt voor onze gemeente, daarom merken we sneller de positieve effecten van de nieuwe kostenverdeling.

Samenvatting

In het voorjaar van 2024 heeft het college van burgemeester en wethouders de gemeenteraad geïnformeerd over het besluit van het Algemeen Bestuur (AB) van de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid (VRGZ) om onderzoek te doen naar de actualisatie van de kostenverdeelsystematiek. Inmiddels heeft het AB op 3 juli 2025 een voorgenomen besluit genomen om met ingang van 2027:

1. De verdeling van gemeentelijke bijdragen volledig te baseren op het gemeentefonds (cluster crisisbeheersing en brandweer).
2. Een niet-lineaire ingroeiperiode van vijf jaar te hanteren.

Conform artikel 11a lid 5 van de Gemeenschappelijke Regeling VRGZ is de gemeente gevraagd voor 29 september 2025 een zienswijze te geven.

Besluitgeschiedenis

- Tussen 2014 en 2016 heeft het Algemeen Bestuur (AB) van de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid (VRGZ) de mogelijkheden onderzocht voor een nieuwe kostenverdeelsleutel voor de gemeenten binnen de VRGZ.
- In januari 2017 is een nieuwe kostenverdeelsystematiek in werking getreden, waarbij een ingroeiperiode van vijf jaar werd gehanteerd.
- In 2021 is volledig overgestapt op het nieuwe model.
- In juni 2022 heeft onze gemeente opdracht gegeven aan een externe partij om onderzoek te doen naar de huidige verdeelmethode. Dit heeft geresulteerd in voorliggend voorstel.
- In januari 2024 zijn themabijeenkomsten georganiseerd om beeldvorming en meningsvorming over de kostenverdeelsystematiek te faciliteren.
- In maart 2024 heeft het Algemeen Bestuur van de VRGZ positief besloten over voorliggend onderzoek naar de kostenverdeelsystematiek.

Beoogd effect

De gemeenteraad in staat te stellen, een zienswijze namens de gemeente te uiten, zodat deze kan worden ingediend bij de VRGZ, waarbij:

- recht wordt gedaan aan de wens tot actualisatie en een rechtvaardiger kostenverdeling;
- rekening wordt gehouden met financiële effecten voor de gemeente West Betuwe;
- een zorgvuldig en transparant proces richting de gemeenteraad wordt geborgd.

Argumenten

1.1 Actualisatie is noodzakelijk en rechtvaardig

De huidige verdeelsleutel is verouderd en niet langer gebaseerd op actuele gegevens, waardoor de bijdragen niet evenredig zijn verdeeld.

1.2 De voorgestelde systematiek sluit aan bij de gemeentefondsverdeelsystematiek

Hierdoor ontstaat een eenvoudigere en transparantere methodiek, die aansluit bij draagkracht en solidariteit tussen gemeenten.

1.3 Het ingroeimodel voorkomt abrupte financiële effecten

Het voorgestelde vijfjarige ingroeimodel voorkomt dat gemeenten ineens worden geconfronteerd met grote lastenverschuivingen, wat bijdraagt aan financiële stabiliteit.

1.4 De voorgestelde wijziging draagt bij aan een rechtvaardigere en transparantere lastenverdeling.

Het voorstel biedt tevens ruimte voor een evenwichtige financiële planning richting de Kadernota 2027 en de Begroting 2027.

Kanttekeningen

1.1 De exacte financiële effecten zijn afhankelijk van toekomstige parameters (inwonersaantal, gemeentefonds) en wijzigen jaarlijks.

1.2 Monitoring en jaarlijkse bijstelling zijn cruciaal voor blijvende rechtvaardigheid.

Financiën

Het indienen van een zienswijze heeft op zichzelf geen financiële consequenties voor de gemeente.

De voorgenomen wijziging van de kostenverdeelsystematiek binnen de VRGZ leidt op termijn tot een wijziging in de hoogte van de gemeentelijke bijdrage. De voorgestelde systematiek sluit aan bij de verdeling binnen het gemeentefonds (cluster crisisbeheersing en brandweer) en wordt jaarlijks geactualiseerd op basis van inwoneraantal en overige parameters.

Vooruitblik op effecten

Op basis van de voorlopige berekeningen uit het eindrapport van Gemeentekas zal de jaarlijkse bijdrage volgens berekeningen op basis van de niet-lineaire ingroeimodel afnemen van 4.814.000 euro (2026) naar 4.259.000 euro in (2031). Dit betekent een afbouw van 555.000 euro. Dit komt omdat de gemeente West Betuwe voor de (verdere) samenvoeging van de veiligheidstaken veel geïnvesteerd heeft in de benodigde bedrijfsmiddelen en daarmee dus verhoudingsgewijs meer besteedde aan deze bedrijfsmiddelen. Ook is de gemeente West Betuwe een relatief jonge en groeiende gemeente met een bijbehorende positie in de gemeentefondsverdeling.

De exacte uitwerking hiervan is afhankelijk van de definitieve besluitvorming, de uitwerking hiervan in de VRGZ-begroting 2027, de actuele inwonertellingen en de gemeentefondsuitkeringen in 2027. (Zie pagina 18 en verder van het Eindrapport Kostenverdeelsleutel VRGZ).

Communicatie

De gemeenteraad is op verschillende momenten in het proces actief geïnformeerd door de VRGZ. Hiervoor zijn, onder andere, raadsinformatiebijeenkomsten georganiseerd om te voldoen aan de behoefte van de veertien gemeenteraden in de regio.

Participatie

Niet van toepassing.

Uitvoering en Planning

Na vaststelling van de zienswijze door de gemeenteraad, wordt deze ingediend bij de VRGZ.

Evaluatie

Niet van toepassing.

Risicoparagraaf

Niet van toepassing.

Burgemeester en wethouders van de gemeente West Betuwe

de secretaris,
Philip Bosman

de burgemeester,
Servaas Stoop